

La filla del podòleg Lulić

Els peus del seu amant. Això és el que Milena vol veure d'un home abans de decidir si s'hi lliura en cos i ànima i el posseeix amb vehemència, o si, simplement, hi practica sexe insubstantial i purament recreatiu. La seva obsessió per les extremitats, segons ella gens inferiors, prové, no en dubta, de la professió del seu pare, conegut a Vic com el podòleg Lulić des que, cap a la tardor de 1993, hi foren acollits, ell i la filla de set anys, després de fugir de la guerra de Bòsnia.

Milena sempre ha cregut, de fet, que fou gràcies a la des-tresa del seu pare que salvaren la vida, quan, de camí a Split per estar-s'hi uns dies —el podòleg hi havia d'impartir uns cursos, i se'n duia la filla a tots els viatges—, la guerra els sorprengué a Sarajevo, on quedaren atrapats durant molts mesos, abans d'aconseguir fugir-ne i d'anar a parar, en condició de refugiats, a la capital de la comarca d'Osona.

Luka Lulić era un home relativament popular al seu país, gràcies a les seves aparicions en un programa matinal de la televisió estatal on de manera prodigiosa aconseguia, gràcies a un inqüestionable talent com a comunicador, captivar l'audiència parlant d'un tema en principi tan poc mediàtic ni atractiu com els problemes que afecten els peus de les persones. No es pot

ignorar, tampoc, que les circumstàncies en què enviduà van fer encara més cèlebre l'home, si convenim que no és gens habitual que et mati la dona un suïcida tan maldestre que no és capaç de calcular el moment exacte de saltar des d'un pont i que, a més, fa demostració de la seva malaptesa davant del món sencer. Els fets havien tingut lloc dos anys abans de la guerra. Neven Pezer, petit empresari endeutat de la ciutat de Mostar, decidí llançar-se de cap al riu des del conegut pont vell de la ciutat i, perquè ho veiés la seva esposa, a qui imputava legítimament la seva ruïna, trià una cursa del campionat del món de caiac, retransmesa en directe per un canal de televisió local, a la qual participava per última vegada la mare de Milena. Les càmeres enregistraren el moment exacte i fatal en què l'home impactava contra la piragüista, així com les tràgiques imatges posteriors en què els serveis d'emergència treien el cadàver de la dona i rescataven l'inútil empresari, que no havia aconseguit el seu objectiu, i al qual esperava una vida sencera tancat en una institució psiquiàtrica i assegut a una cadira de rodes.

Així, doncs, quan un home tan distingit i conegut com el podòleg Lulić s'oferí a ajudar els insuficients soldats de l'exèrcit de la República de Bòsnia i Hercegovina i els voluntaris que havien de construir, en sis mesos, l'important i estratègic túnel de Sarajevo, el qual mitigaria els efectes del setge serbi; i materialitzà la seva contribució a tenir cura, amb humil i total dedicació, dels seus peus malmesos, ningú no qüestionà que s'hagués guanyat, un cop acabada aquella obra miraculosa, el dret de ser, ell i la seva filla, dels primers a recórrer-lo per sortir de l'infern en què s'havia convertit, aleshores, la capital bosniana.

El pare de Milena afirmava que tenir els peus sans era tenir l'ànima neta, i durant aquells mesos no es cansava de repetir

que, per no perdre el cap enmig de tanta follia, una atenció adequada dels peus podia ser tan important com una bona alimentació o un bon descans. Els soldats i voluntaris bosnians, doncs, no tenien ni una cosa ni l'altra, però trobaren en Luka Lulić solució o atenció a les clivelles dels seus talons, a les seves ungles encarnades i també, molts d'ells, de retruc, un bàlsam portentós per a les seves ànimes.

Durant els mesos que durà la construcció del túnel, Milena no se separà del seu pare. El seguia allí on anàs, l'acompanyava mentre atenia els seus pacients i hi compartia la cambra de la residència d'estudiants on els havien albergat dies després d'haver hagut d'abandonar l'hotel on els havia sorprès l'inici del setge. Als seus records, necessàriament borrosos atesa l'edat, hi ha una barreja de desconcert, curiositat, por i diversió. Quan el podòleg acabava de tractar els peus d'un pacient, solia aplicar-los un suau massatge amb algun tipus d'oli o crema, substàncies que, quan començaren les privacions, no eren gaire fàcils d'aconseguir, però que l'home substituïa improvisant solucions imaginatives amb tota mena de matèries que trobava al seu limitat entorn. I els dies que s'acumulava molta feina, la filla l'ajudava en aquesta última operació, i amb les seves petites mans realitzava, amb sorprenent fervor, uns hàbils massatges que molts soldats confonien, sovint, amb les pessigolles. Sembla que ningú no trobà estrany, aleshores, que una criatura de sis anys realitzàs una tasca tan sensible o equívoca, en comptes de jugar a qualsevol joc infantil amb la resta de nins de la residència, i poc s'imaginava, el podòleg Lulić, fins a quin punt la dedicació que delegava en la seva filla li acabaria generant una particular obsessió amb els peus dels amants del seu futur.

Pare i filla foren, doncs, de les primeres persones que travessaren el túnel una vegada finalitzat. En arribar a l'aeroport de Sarajevo, l'ONG CIEMEN els esperava ja per portar-los, a ells i vint-i-tres persones més, a Catalunya. Foren, doncs, part del primer contingent de refugiats que acollia el país gràcies a l'organització catalana, i Luka Lulić era, de fet, l'únic home d'aquell grup. La resta eren deu dones i tretze criatures, tres de les quals, òrfenes.

S'estigueren els primers dos mesos en una casa de colònies de Taradell. El podòleg Lulić no trigà a trobar feina a la capital. No feia ni quatre setmanes que havien arribat a Osona que ja havia ofert els seus serveis, de manera gratuïta, a diverses clíniques i entitats de la comarca. La podologia esportiva no era la seva especialitat, però la Unió Esportiva Vic, que aleshores militava a la primera divisió del futbol català, sol·licità els seus serveis. L'home es feu de seguida molt popular. Que un equip tan modest com la Unió Esportiva tingués en plantilla un podòleg no era cosa gens habitual, però el fisioterapeuta havia tingut un accident de cotxe i portava dos mesos hospitalitzat, i ja ha quedat clar que el pare de Milena era una persona de recursos. En menys d'un any havia esdevingut per al club un membre imprescindible de l'equip i, tot i que el treball no era retribuït, les seves mans, la seva bonhomia i el boca-orella l'havien de convertir, ràpidament, en l'especialista més sol·licitat de la ciutat. Aviat tingué consulta oberta en un petit apartament de la plaça del Pes de la capital osonenca que un dels directius del club li llogà per un preu ajustat i on, tot i les dimensions reduïdes del local, s'instal·laren ell i la filla durant els primers anys de la nova vida que emprenien a Vic.

Com que llar i consultori eren el mateix espai, Milena continuà ajudant el seu pare, quan no era a l'escola, amb alguns dels pacients de més confiança, als quals practicava el massatge final del tractament. Ni el pare ni els pacients tampoc van veure aleshores, en aquest costum, un fet inadequat o preocupant, i no fou fins que ella era una adolescent que, sobtadament, un dia li confessà que se sentia una mica incòmoda, «ara que ja li agradaven els nois», i que, atès que no sabia interpretar els seus sentiments, s'estimava més deixar d'executar aquella pràctica. El podòleg no li donà importància al tema, però els mots amb què la filla justificava la seva decisió ja haurien pogut fer-li veure les conseqüències que, en l'evolució afectiva i sexual de la seva filla, havia d'arribar a tenir aquella habitud.

Es pot afirmar que els Lulić varen ser feliços, a Vic. Milena s'hi integrà fàcilment i, tot i que mai ha oblidat els seus orígens, deixà de pensar en el seu país natal. El pare hi feu amics, es creà un merescut prestigi i establí una relació amorosa amb Roser, una professora de secundària amb qui aprengué català i a estimar de bell nou. Quan Milena complí els divuit anys, el seu pare li confessà que enyorava Tuzla, la seva ciutat, i que havia plantejat a Roser la possibilitat de tornar-hi a viure, i també que ella l'hi acompanyàs. Se sorprengué en conèixer la voluntat del seu progenitor, que durant els darrers deu anys no havia fet gaire evident la nostàlgia. L'home havia prosperat, tenia una clínica pròpia i havia comprat una bona casa al centre de la ciutat; res no feia pensar que en el seu interior hi hagués gaire espai per a la melangia. Passaren, tanmateix, encara dos anys fins que la decisió fou finalment materialitzada. Luka i Roser havien resolt llavors el traspàs de la clínica a un dels ajudants

del podòleg i havien tancat la venda de l'habitatge d'ella, un apartament que feia temps que ningú no habitava; ho tenien, doncs, tot enllestit per partir cap a la ciutat bosniana quan Milena els digué, en un anunci que, certament, no els agafava per sorpresa, que ella volia quedar-se a Catalunya. Sabien que havia conegut, a la universitat on estudiava traducció i interpretació, un jove mallorquí que, amb el poder que tenen els primers amors, l'havia ben captivada.

Abans d'acomiar-se'n, el podòleg Lulić digué a la seva filla que podia disposar de la casa de Vic per viure-hi o per fer-ne el que consideràs oportú. Ja en adquirir-la l'havia escripturada, de fet, a nom seu. I quan Pere, que així es deia l'estudiant mallorquí de qui Milena s'havia enamorat, decidí mig any després deixar el grau que cursava i tornar a Mallorca per ajudar el seu pare en el negoci turístic que regentava, ella no dubtà de fer les maletes, llogar la casa i partir darrere d'ell cap a l'illa. Diuen que l'amor és cec, i als primers amors la ceguesa combina, calamitosament, amb la ingenuïtat més pura. El jove, en realitat, tornava a Mallorca perquè no sabia com desempallegar-se de l'aclaparador apassionament de Milena, i quan ella ho descobrí ja era una mica tard per desfer el camí. La consternació es convertí en paràlisi i durant setmanes no fou capaç de prendre una decisió sobre què havia de fer, a banda de trobar un lloc on allotjar-se que li resultàs més econòmic que l'hotel on havia anat a parar els primers dies després de trencar-se la relació i el seu cor. Ni ella mateixa no sabia dir si es mogué, aleshores, per un desig inconfessable i ben inútil de mantenir-se en la proximitat geogràfica de Pere, però el fet és que finalment resolgué que, en comptes de tornar a Vic, es quedaria una temporada a

l'illa. El lloguer de la casa li assegurava una entrada regular i considerable de diners que li havien de permetre, no en dubtava, viure-hi sense dificultats. Quan, uns dies després, llegí a la porta de l'Ohio, en un full blanc, una oferta de treball es deixà endur per la curiositat, hi entrà i, sense haver-se plantejat que l'ocupació li podia servir per distreure's del seu desengany, acabà optant a la seva primera feina remunerada i es convertí en la primera cambrera del bar, i la que més temps hi porta.

D'això fa deu anys, li ha recordat al migdia Marcel:

—Haurem de celebrar-ho en tancar —ha proposat llavors, mentre servia una copa de vi negre a Oliver, que avui semblava afligit.

Llavors ha rebut la trucada del seu pare. Que acabava d'arribar a Tuzla.

—T'estim, filla. Ens ha agradat molt passar aquests dies amb tu a Mallorca. Ara et toca a tu venir a veure'ns.